

Aanbevelingen AI in de advocatuur

AI is een waardevol hulpmiddel voor de advocaat, mits ingezet met oog voor de kernwaarden advocatuur: onafhankelijkheid, partijdigheid, deskundigheid, integriteit en vertrouwelijkheid. De advocaat blijft altijd zelf verantwoordelijk voor het uiteindelijke advies en de bescherming van cliëntbelangen. Met onderstaande aanbevelingen van de projectgroep Digitalisering & AI biedt de NOvA richting voor verantwoord AI-gebruik in de advocatuur.

Aanbevelingen deskundigheid

Eerst kennis, dan verantwoorde toepassing

1. Investeer in kennis over (generatieve) AI

- Basiskennis van (generatieve) AI is essentieel voor iedere advocaat.
- Volg opleidingen over (generatieve) AI, LLM-principes, prompt-engineering, bias-mitigatie, hallucinaties, foutdetectie, juridisch relevante regelgeving en cybersecurity. Bij de inzet van AI ontstaan verplichtingen vanuit de AI-verordening.
- Houd de kennis actueel via permanente educatie, deel intern 'best practices' en bespreek dit in een van de vormen van gestructureerde feedback ten behoeve van kwaliteitstoetsing.
- Train jezelf in veilig en effectief prompten.

2. Doe praktische ervaring op met AI-tools

3. Verifieer altijd de output

- Controleer citaten, jurisprudentie en feiten altijd handmatig vóór gebruik.
- Gebruik uitsluitend tools met bronvermelding, zodat de output verifieerbaar is en overeenkomst met de oorspronkelijke bron.

4. Bespreek vooraf met leveranciers hoe kwaliteit en waarborgen zijn geregeld

Aanbevelingen Vertrouwelijkheid

Ken en beheer alle datastromen

1. Gebruik geen vertrouwelijke gegevens in gratis tools

- Wees je bewust dat hoe minder je betaalt voor een tool hoe meer data er waarschijnlijk gebruikt wordt.
- Verifieer bij de leverancier hoe data gebruikt worden.

2. Pas privacy-by-design toe

- Deel alleen strikt noodzakelijke informatie.
- Documenteer de afwegingen voor het gebruik van een AI-tool.
- Voer geen vertrouwelijke of cliëntgegevens in publieke AI-modellen.
- Vraag toestemming aan de cliënt voor AI-gebruik in het dossier.
- Voer een Data Protection Impact Assessment uit bij verwerking van persoonsgegevens.

3. Ken de datastromen

- Weet waar data worden opgeslagen en verwerkt (land, onderaannemers, beveiliging).
- Documenteer welke diensten persoonsgegevens verwerken.
- Zorg dat input en output binnen de kantooromgeving blijven.
- Wees je bewust van impliciete dataverzameling (zoals locatie of geopende tabs), naast de actieve input.

4. Selecteer leveranciers zorgvuldig

- Controleer contractvoorwaarden op data-eigendom, IP-rechten, aansprakelijkheid, exit-clausules en 'vendor lock-in'.
- Vertrouw niet alleen op FAQ's of marketingbeloften; lees de (privacy)voorwaarden.

Aanbevelingen onafhankelijkheid

AI ondersteunt, maar stuurt niet

1. De advocaat blijft eindverantwoordelijk voor advies en rechtsbijstand; gebruik AI slechts als hulpmiddel.
2. Wees alert op AI-tools die geneigd zijn je prompt te bevestigen, ook als deze onjuist is.
3. Zorg voor toezicht op medewerkers en leveranciers, stel AI-beleid op en implementeer een controle cyclus.

Aanbevelingen Integriteit

Werk transparant en eerlijk

1. Neem AI-output nooit ongecontroleerd over.
2. Stel een kantoorbreed AI-beleid op.
3. Informeer cliënten over het AI-beleid.
4. Wees bewust van de mogelijkheid dat AI-tools data gebruiken buiten de gedeelde prompt, wat risico's op datalekken met zich meebrengt.
5. Wees intern transparant over het gebruik van AI.

Aanbevelingen partijdigheid

Voorkom benadeling door onevenwichtige of bevooroordeelde algoritmen

1. De advocaat blijft verantwoordelijk voor een partijdige, maar rechtmatige belangenbehartiging. AI mag hierin nooit leidend zijn.